

Apărăte de trei ori în săptămână: miercuri, vineri și duminică; în săptămânile cu sărbători înse numai de două ori.

Pretiuul pentru monarhia :
pe unu anu . . . 10 fl. — cr. v. a;
diu metate de anu 5 „ — „ „ „
unu patrarin . . . 2 „ 50 „ „ „
Penru Romania si strainetate :
pe anu 30 franci;
diu metate de anu . . . 15 „

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la si prin anu corepondenti ai nostri, la tote postele, si de a dreptulu la Redactiune, Stationsgasse Nr. 1. unde sunt a se adresă tote editi priuete cu foia. Cele nefrancate nu se primescu, cele anonime nu se publica.

Penru anuunci si alte comunicatiuni de caracteru priuatu, se respunde editi 6 cr. de linia; repetiriile se facu cu pretiu scadiutu. Tasea erariala de 30 cr. v. a. penru odata, se anticipa.

Invitare de prenumeratiune la „Albina.”

pre patrarulu alu II-lea, ce se incepù cu 1. aprilu, unde ni espirara peste 300 de abonemente.

Pretiuurile si conditiunile se vedu in frantariulu foii.

Penru mai usiòra orientare a celoru respectivi, am insemnatu adresele domniloru, ale càroru prenumeratiune espira cu diu'a de 31 martiu a. c. cu liter'a M.

Adangemu insciintiarea, cà desi, sèu tocmai penru cà, cu pucina exceptiune, mai toti dd. prenumeranti cu terminulu espiratu, si-au renoitu prenumeratiunile, am continuatu si continuàmù inca càtu-vu timpu espeditiunea dupa adresele vechi, din care causa pre acelea si acum se afla liter'a M, ceea-ce in sa nu va sè dica alt'a, decàtu cà abonementulu de la inceputulu anulu a fost notatu pon' la 31 martiu.

Provocàmù cu onòre si pre cei pucini, inca ne-insinuatù cu prenumeratiunile loru de la alu II-lea patrariu, a-si grabi insinuarea, ca sè nu fimu nevoiti a nù intrerumpe spedarea foii. —

NB. Unu siru de articlii despre adunàrile nationali, bisericesci si lumesci, ce avura locu in Aradu si Caransebesiu, incependu de joi dupa santele pasci pona luni-a trecuta, din caus'a lipsei de spaciù destulu in acestu nru, fuseramu nevoiti a lasà penru nrulu venitoriu. De asemenea trebù sè amendàmù si continuarea epistoleloru de la satu, (din Selagiu,) ce atatu de multu incepura a interesà publiculu celu mare. —

Redactiunea.

Budapesta, in 3 maiu n. 1876.

Ah! Ce dile lunge si triste petrecura de v'ro trei patru septemane domnii nostri, din còci si din colu de Laita, nemti si magiari, amici caldurosi intre sine, si impreuna ai turciloru!

Erà de desperatu, cum nu se poteau intielege in privinti'a unoru bagatele de càte-va dieci de milliòne, in privinti'a pretensiuniloru reciproce, in privinti'a mai vertosu a dàrilor de consumu si a unei bance nationali magiare. Asià adeca mergea vorb'a intre domni, precandu adeverulu tóta lumea scia cà este, cà neamtiulu nu dà dinghiare-si medu'a Ungariei.

Dlu Tisza si cu ai sei, — calculandu cà articlii de consumu, cese impòrta in Ungaria de peste Laita, voru fi platindu din colu celu pucinu v'ro 30 de milliòne pe anu dare de consumu in cassele austriace, precandu ele se vindu din còci la noi, for'a respunde aici l cruceriu dare directa, — socotià cà i va succede a stòree màcar v'ro 3—4 milliòne desdaunare de la ca-

meradij de din colu. Dar, diu acei'a nu voira a-i face nici càtu mai pucina concessiune. Ei, si ce erà sè fata? Dupa-ce se svercoli lungu timpu incòci si in colia, prin foile sale amenintiandu, mai dandu-si de repetite ori si demisiunea, ai sei in Pesta mai fecendu si demonstratiuni grandiose in contra cameraderiei, in fine totu nu-i remase, de càtu a se dà dupa peru, abandonandu pretensiunile cele drepte.

Asemenea si in privinti'a bancei nationali, dupa-ce cei din fruntea bancei din Viena aretara, cà este o colosale absurditate a amblà dupa o banca propria cu fondu din strainetate, precàtu timpu sustà o detoria comuna flotante de apròpe 500 milliòne florini, — in fine dnii Tisza si Szèll se invoira, ca insusi institutul din Viena sè constitue asià o sèma de banca magiara in Budapesta, sè aduca din fondulu de garantia v'ro càteva dieci de milliòne spre depunere aici la noi, si apoi sè emita bancnotele sale in limba dupla, nemtiésca adeca si magiara.

Astfelu deficiutàtilu cele mari disparanda, si numai inca, cètu pucina opozitiune subversandu din partea nemtiloru penru fondulu de metalu ce ar fi a se transportà la Budapesta si penru consiliulu supremei inspectiuni sèu controle a banceloru gemene de din colu si de dincòci de Laita: firesce cà pactulu pre cont'a Ungariei se tiene ca si inchiatiu, si asià inca 10 ani de nou, prin vitegi'a lui Tisza, vomu remanè tributari cameradiloru de peste Laita, èr domnii nostri, mari patrioti si mari liberali, de nou voru poté sè-si verse furi'a magiara asupra tierii si anume asupra poporaloru nemagiare, dripindu si derimandu tôte drepturile loru si vatemandu tôte sentimentele si interesele loru, spre a preparà nimicirea tierii. —

Noi nu ne-amu indoitu unu minutu, cà asià are sè fie. Acèst'a este natur'a dualismulu. Dar precandu mai ieri si alalta-ieri acestu resultatu ca probabile, se bucinà din Viena prin telegrafu in tôte pàrtile: astadi acèst'a-si nu numa se confirma formalmente, ci inca se adauge, cà generositatea d-lui Tisza a mersu pona a reconòsce oblegamentulu si detoria Ungariei si in privinti'a celoru 80 de milliòne florini, pre cari sub provisoriu le-a luatù imprumutu guvernulu austriacu dela banc'a nationale din Viena, unu oblegamentu si o detoria, pre cari nici unu ministreriu magiaru pona aci n'a cutesatu sè reconòsca! Mai multu: dlu Tisza, pre cum ni anuuncia telegramele oficiali a regulatu dejà si cestiunea co-tei la acèsta ocaziune; penru ca astfelu,

facia de greutàtile din afara, in intru sè nu essiste nici unu puntu de discordia! (De urele si discordiele cu nationalitàile sugrumate — nici cà li pasa domniloru magiari si nemti!) — Si asià meritulu d-lui Tisza penru impacatiune are sè fie tacsatu fòrte naltu, in càtu nime nu se mai pòte indoi, cà asta data dorulu seu anticu, d'a fi redicatu la rangulu de conte, pe urm'a lui Lónyay, trebue sè fie fòrte apròpe de implinire. Si asià treb'a reesi de minune: „Popòre bucurati-ve!”

Nu mai pucinu imbucuratoriè fusera scirile ce aduse telegrafulu din Dalmatia si din Constantinopole. Acelea spuneau lumii cu emfase, cà ginerariulu comandante din Herzegovina Muctar-pasi'a, prin manopere escelinti, cu o ostire de apròpe 20,000 feciori bine armati si cu 1000 de care si de vite impovarite, dupa lupte crancene si sangeròse de trei dile, adeca joi, vineri si sambata, duminèc'a trecuta in fine i-a succesu a petrunde prin strimtoèrea de la Duga si a proviantà cetatea Nicsici.

Telegramele numitulu pasia comandante spedate Marelui veziru, èr de acoluturorù amiciloru in Europa, afirma o invingere stralucita in partea turciloru si cà acestia ar fi spartu si imprasciatu pretotudenià pre insurgenti. Dnii nostri plesnau de bucuria.

Firesce, cu totulu altfelu suna scirile ce incepu a sosi despre acelea lupte din partea insurgentiloru. Dejã in nrulu seu de luni sèra, dar mai vertosu de ieri deminètia, „Tageblatt“ din Viena aduse din Ragusa cèpesie, cari spuneau tocmai contrariulu si amicii turciloru incepura a-si moderà bucuri'a. (Numai de n'ar pati-o domnii nostri totu asemenea cu bucuri'a, ce unii sunt destulu de nebuni de a manifestà penru succesulu impacatiunei de nevoia, din Viena!)

Èca cum suna din cuventu in cuventu o depesia din Cetinie, capital'a Montenegrulu, in „Politik“ de ieri:

„Cetinie, 1. maiu: Batali'a in passulu „Duga“ a esitu victoriòsa penru insurgenti, màcar cà fusera ingagiati numai 5000 de insurgenti contra 20,000 turci. Batali'a a tienutu 4 dile. Vineri turcii ajunsera pon' la Preseca. Insurgentii ii-au luatù din dreptu, provocandu o lupta cumplita. Intr' aceea venira locuitori din Nicsici si incarcara si dusera o mica parte din proviantulu, ce Muctar-pasi'a inca in rondulu trecutù depusesse acolo. Vèdiendu Muctar-pasi'a, cà nu pòte strabate cu armat'a si totu proviantulu la Nicsici,

s'a ingraditu in tabera la Preseca. Sambata insurgentii dederă navala asupra taberei intarite si lupt'a decurse diu'a intréga. Domineca veni intr' ajutoriu insurgentiloru unu despartimentu nou, toti se repedira asupra turciloru si li luara intariturele si ii respinsera pon' la Nodra. De la inceputulu rescólei pona astadi nu s'a intemplatulu lupta asiá de mare si sangerósa. Au caditu peste 3000 de turci, ér insurgentii perdura 120 de morti si raniti.

Precum se vede, din fie-care parte se publica altu resultatu, numai intr' un'a scirile sunt identice, cá adeva lupt'a a fost mare si crancena. Muctar-pasi'a si acú 3 septemani a telegrafatu mare victoria la Constantinopole, precandu adevverulu érá cá a fost reu batutu!

Acestea sciindu bine domnii nostri dualisti, dejá astadi nu mai glorifica victori'a turcului, ci s'au pusu si ei pe asteptare. —

Budapesta, in 2 maiu n. 1876.

Un'a dintre cele mai próste insinuatiuni ce se fecera Monarchului cu ocasiunea crizei amenintátorie pentru ne'ntielegirile in privinti'a vameloru si baneci — e, cá s'ar fi sprimatu din acea caus'a in contra dimissiuárii d-lui Tisza, fiindu cá ar fi unu lucru necompatibile a-lu dimissiuá pre densulu ce are dupa sine o majoritate imposante si a pune unu ministeriu cu o majoritate fortiatá. Ca si candu MSa n'ar avé cea mai deplina cunosciintia, cumca la noi de la 1869 in cóci n'au fost de cátu totu majoritáti fortiate, si intre acestea chiar a lui Tisza cea mai fortiatá.

Este neleiale, a presupune pre Domnitoriú atátu de neconoscetoriú de adevveru. Scfe Domnitoriulu adevverulu, dar timpulu nu a fost oportunu pentru afirmarea aceluia. —

Unu corespundinte din Belgradu in „Nemz. hivl.“ afirma a avé informatiune positiva, cumca politic'a Russei merge numai spre a recáscigá partea Besarabiei, césa la Romania prin tractatulu de Paris, si firesce, cu aceea impreuna si gur'a Dunarei. De altee, si anume de Crestinii din Turcia, de Serbia si Muntenegru — nici cá-i pasa principelui Gorgiacofu. Pre Bismark l'ar si avé in parte-si, dar Andrassy inca i s'ar opune. Indata ce scopulu va fi ajunsu, rescól'a din Bosnia si Herzegovina se va stinge si pacea va fi restabilita in Oriente.

Mare lucru! Las' cá vomu vedé, ce va sé ni aduca cea mai noua intelnire a celoru trei Imperati in Berlinu.

Si mai interesante, dar totu o data alarmatoriu este, ceea-ce scrite „France“ din Parisu, precum ni spune o telegrama in „Politik“ din 1. maiu: „Dupa deslegarea cestiúnei orientali are sé vina la rondu cestiúnea magiara, cáci egemoni'a magiara se afla aprópe in asemenea crisa casí Turcia.“

Essenti'a lucrului e, cá lumea incepe a vedé secretele ce ascundu la noi frasele de dualismu, libertate, constitutiune.

Schimbarea la facia,

despre carea noi de multu am avisatu pre cetitorii Albinei, anuciandu-li cá trebue sé urme in politic'a cea mare a poteriloru, ea astadi dejá se anuncia prin presemne pregnantí, ca un'a aprópe de realisare.

Vorbimú de acea politica mare, ce se inaugurá in Europa la 1872 prin amici'a si aliantia celoru trei Imperatii dela nordu

si carea multor'a scurti la vedere si usioru credietori, pareá a insemná nici mai multu nici mai pucinu, de cátu o *garantia a pacií eterne!*

In dar dlu c. Andrassy si eroldii sei strigara la tóta ocasiunea, cá aliantia celoru trei Imperatii sustá firma si sécura si cá ea garantédia pacea si ordinea in Europa si prin urmare si pacificarea si regularea Orientului, astadi turburatu: lumea a apucatu a observá, cum scopurile acelei aliantie dejá divergédia in directiuni si increderea in ele dejá se clatina reu!

Nu noi, ci nemptii, séu inca mai multu decátu acestia, jidanii nempti, cei atátu de finu sentitori pentru stramutárele de susu, ei ni spunu in „N. Fr. Pr.“ nrule de domineca trecutá, cá scopulu intimu, supremu, — pentru carele dlu Bismark a impacatu pre Austria cu Russia si pre ambele le a legatu cu Prusso-Germania in aliantia, — a fost, „*pentru d'a impreuná in man'a sa firele politiceí poteriloru orientali, ca nu cumva ele la unu timpu óre-care sé iee directiunea spre Sina (Paris) si acolo sé se innóde intr' unu nodu fatale pentru Germania.*“ dar cá acel'a scopu s'a alteratu essentialmente. — Cá a trebuitu sé observe principale Bismark de unu timpu in cóci? Aceea cá, cele dóue Imperatii, pre cari elu le a apropiatu cá sé li diriga politic'a, mereu începura a-si formá ele intre sine o politica propria a loru, care consecintmente se abate dela politic'a din Berlinu. Lumea va stá uimita, asiá ne incredintiadia voci din sferele mui nalte, candu voru esí la lumina tieseturele secrete intre Austro-Ungaria si Russia!

Destulu cá Bismark scfe, vede tóte si nici elu nu dórme.

Astfelu se splica vocea de admonitiune, ce si-o redicá de curendu oficiós'a „N. D. Allg. Z.“ din Berlinu spre Petropole, si carea par' cá voiá sé dica: „*Stati! Cá ei mai departe nu suferimú sé mergeti pre acésta cale.*“

Nu i veniá la socotéla de felu politiceí berlinese, aceea misteriósa armonia ce se manifestá in procederea comuna a Rusului si cu Austro-Ungaria, facia de Turcia. Érá invederatu cá aci de ambele párti, prin iniciativ'a d-lui Andrassy se lucra la unu ce pré suspitosu.

Si asiá curendu dupa vócea din Berlinu urmá schimbarea de care atinseramu la primulu locu in nrulu precedente, luandu acuma diplomati'a russésca iniciativ'a si firesce si responsabilitatea facia de miscamentele in Oriente.

Cu unu cuventu, din tóte pártile bine informate se sustiene, cumca principele Bismark nu este multumitu, ci din contra fórté neliniscitu pentru cele ce vede petrecendu-se intre dlu Andrassy si agentii lui si intre principele Gorgiacofu, anume in tieut'a loru facia de Oriente. Ei dar nici prin nóu'a schimbare linisea nu s'au restituitu. Si asiá dlu Bismark, precum mai nou se asecura, d'o data cu amenintiarea sa cátra Petropole, si-a intinsu man'a amicale spre Parisu, si astadi nu mai este secretu, cá Berlinulu pricipialmente gravitédia mai multu spre Francia, decátu spre Russia si Austria, si dejá sunt diplomati, cari credu, cá se apropia timpulu, pentru carele Imperatul Wilhelm acú doi ani, in discursulu seu cu Imperatulu Alessandru, puse in aspectu cele mai mari sacrificia de buna voia din partea Germaniei, pentru salvarea pacií si asigurarea positiúnei Germantei in concertulu poteriloru europene.

Noi asiá credemu, cá intr'o buna demanétia, Francia republicaná, atátu de intieptu propasitória in sanarea si desvoltarea sa, are sé-si recascige, far' o picatura de sange, loculu primu, nimbulu si provinciele perdute prin perfidie imperialistiloru sei, ér Austria are sé-ée desdaunare pen-

tru nedémn'a tienuta a sa continua de la 1866 in cóci.

Austria, dela 1867 incóci cu Ungaria mana in mana, a urmatu atátu in intru, cátu si in afara cea mai nenaturala si prin urmare nemorale politica. Noi d'o suta de ori ne-am indignatu de acésta politica si i-am predisu fatalile consecintie, pentru cá nu ni-a potutu jacé intru interesu caderea, derimarea, rusinea nici a Austriei, si cu atátu mai pucinu a Ungariei; dar vorbele nóstre in Dieta si in pressa, au sunatu in pustia si numai persecutiuni ni-au adusu.

Acuma, cá tóta lumea ni vede miseria si decaderea, cá diplomati nostri pre facia se identifica cu Turcia si lucra din respoteri in contra crestiniiloru, decisi a se emancipá de barbariele pagane, acuma incepe a cuprinde gróza si cutremuru si pre ai nostri de la potere si tocmai astadi cu fericire respandescu faim'a, cumca in 11 séu 12 a curentei, petrecendu Imperatulu Alessandru cu ocasiunea trecerii sale spre báile din Germania in Berlinu, si Monarchulu nostru are sé mérga sé-lu intempine, ca dóra legatur'a aliantiei desmatiate se va mai stringe intru cátu-va.

Multu, fórté multu a stricatu gresit'a politica esterna si celei interne, precum d'alta parte chiar orbi'a din laintru ni-a impinsu si in afara totu pre cái nebune. De aci vine, cá amblámu cu Monarchu, cu Ministri, cu legelatiuni, totu pre cá de nevoia, totu dupa cárpele de adi pona mane, totu mereu ruinandu-ne si desmatiandu-ne. Acest'a este cursulu politiceí dualistice in Austro-Ungaria!

Fórté memorabile!

Foi'a oficiale a guvernului magiaru publicá mai alalta-ieri date statistice despre „*press'a periodica*“, adeva despre latirea foiloru politice, literari si speciali la popórale din Ungaria cu Transilvania si cu Croatia si Slavonia.

Dupa aceste date unele foi domnesci facu capitalu mare in favórea magiarimeí. Cáci éca cum suna ele:

Sunt de totu 325 foi periodice in numitele tiere; intre acestea 194 in limb'a magiara, 131 in tóte celelalte diferite limbe la olalta, si anume: nemtiesci 72; croate 17; slovace 13; romane 12; serbesci 10; ér 7 parte magiare si slovace resp. rutene si ovreesci in duplu, parte italiene si ovreesci.

Dar si decátu aceste cifre mai multu credu domnii magiari cá dovedescu urmatóriele:

Cele 194 de foi magiare se respandescu in 11.086,825 esemplarie; cele 72 nemtiesci in 5.826,911 esemplarie; cele 17 croate in 632,136; cele 13 slovace in 292,362; cele 12 romane in 325,314; cele 10 serbesci in 403,749 esemplarie. Adeva dupa numerulu nationalitátiloru: una foia magiara se vine pentru 31,000 de suflete; un'a germana pentru 34,000 suflete; un'a serbesca pentru 50,000 suflete; un'a croata pentru 117,000; un'a slovaca pentru 120,000 suflete, un'a romana pentru 200,000 suflete.

De aci domnii magiari deducu, cá magiarulu este mai desvoltatu si resp. setosu de cultura dintre tóte celelalte nationalitati, de óra-ce numerulu esemplariiloru ce se consuma de cele siesse milliúne de magiari intrece cu peste trei milliúne numerulu ce folosescu tóte celelalte nationalitati de peste 9 milliúne impreuna.

„Ellend“ mai vertosu este uimitu de pré pucina desteptare si interesare de afacerile publice a valachiloru; ér d'alta parte reconósce marea interesare la serbi. Insa essaltatu lu-facu datele imbucaratórie despre aventulu interesárii la magiari si nu scia destulu eschiamá sa — éta, acú lumex póte vedé, ce este adevverulu in acúsárele contrariloru cari

striga, că elementulu magiaru este selbatecu si pre calea perirei!

Noi, luându notitia de aceste date si espectoratiuni unilaterali magiare, observâmu simplu si recomandâmu atentiunei domniloru numai atât'a:

En fie buni, si caute datele de asemenea natura de nainte de 17—18 ani, candu cu noi impreuna erau sub petiorulu neamtului, tocmai casi noi astadi sub petiorulu lor: si apoi din acele date deduca consecintie despre vitalitatea si resp. interesarea de vietia a magiarului.

Astadi, candu magiarulu dispune de puterea si banii tierii si-si impune prin lege si chiar in contra legii limb'a si nationalitatea, este neleiale si necavalerescu lucru, a pune temeiul pre date produse prin fortia majore. Că dora scimu noi toti pré bine, cum se impune comuneloru neromane si functionariloru de alte nationalitati abonarea la foile magiare, si de asemenea scite tota lume, că intre cele vr'o 30,000 de functiuni publice, 90 procente sunt ocupate de magiari si magiaroni! Astfelu celu pucinu $\frac{2}{3}$ din prenumeratiunile la foile magiare sunt ale nemagiariloru — „*de sila bucurosu.*“

Romanii, — nu negâmu, ba cu profunda dorere am notat'o si noi occasionalmente, — pré pucinu pricepu insemnetatea foiloru periodice si tocmai de rusine pucinu spriginescu si folosescu gazetele nationoli. Insa in câtu pentru Serbi, apoi domni magiari se insiala reu in doue privintie: o data candu punu numerulu Serbiloru numai la 500 de mii, pre candu ei cu Slavonia, Dalmatia si Croatia numera unu millionu; apoi a dou'a, candu ignorédia că Serbi pona mai ieri au domnit peste aprópe doue millióne de Romani, utilizându-le spre intarirea sa, intocmai cum facu astadi domni magiari! En dati-ne si nóa puterea asupr'a vóstra, domniloru, apoi atunci să ni calculâmu vitalitatea! —

Satumare, in martisioru 1876.

Dle Redactore! M'am ingagiatu a Vi scrie câte o data din aceste parti romane amortite; dar in acestu momentu nu sciu de ce m'asi apuca să descriu, ca să desteptu interesarea publica, anume la noi, unde ne inncâm in nepasare mai multu ca ori candu alta data!

Déca totusi ar fi ceva demnu de amenitu asiá ca să interesedie intru câtu-va si pre alu nostru mare publicu, credu, că acest'a aru fi despre doue cause, un'a a gimnasiului romanescu, planisatu pentru cottulu Satu-mariu si cele invecinate, alt'a despre siem'a de competintie a preotiloru romani din Satumariu. Ambele aceste cause s'au mai venturatu pe calea diurnalistice, si anume in colonele *Federatiunei*; dar stadiulu in care se afla ele astadi, nu credu că va fi cunoscutu din destulu publicului.

Caus'a gimnasiului (la inceputu plasmitu si proiectatu in si pentru opidulu *Seini*.) — dupa adunarea generale din Baia-mare de acu doi ani, in care s'a alesu de presiedinte alu comitetului respectivu Dlu *Paulu Dragosiu*, v. capitanu in Cetatea-de-Petra, — a trecut in tier'a mamaligariloru, si bagu-séma s'a facutu tocana; căci de acolo nu mai poti scóte despre ea neci inca o vorba, necumu ceva miscare. Dlu *Paulu Dragosiu* aru face bine si si-ar corespunde detorintiei de omu cu caracteru, déca séu aru convocá fara amenare adunarea generale, conformu conclusului din Baia-mare, séu aru predá si concrete tota caus'a unui-a dintre dnii v. presiedinti, unulu vicariulu Marmatiei, altulu alu Silvaniei. Un'a séu alt'a trebuiá să faca inca mai de multu, séu incai să ni spuna caus'a intardiarei. Ni-place a crede, că nu va mai tiené in nerabdare publiculu si mai alesu pre romanii din Satu-mare si din comitatele invecinate.

Caus'a séu cestiunea siemei competintieloru preotiloru romani gr. catolici din Satumariu a produsu multe frecări, alocuriá

turburări si neplaceri grele intre poporulu romanu si preotii sei. Pentru competintiele si prestatiunile ce se cuvunu preotimei din partea poporului in Satu-mare, facuse in ante de unu seculu si ceva mai bine, *Andrei Olsavszky*, eppulu rúteanu alu Muncaciului (carei eparchie apartieniáu pe atunci si romanii gr. catolici din acestu comitatu,) una siema acomodata cerintieloru tempului, care siema s'a fostu aprobatu prin guvernulu de atunci, adeca consiliulu de Locu-tienintia; de atunci in cóci inse, in usu si prin dispusetiuni urmate dela ordinariatele diecesane, aceea siema s'a modificatu conformu cerintieloru tempului si schimbării valorei baniloru. Cottulu Satu-mariului in ante de doi ani, la interpelarea judelui administrativu de Baia-mare, *Papp Antal*, se senti competente a decide in caus'a acest'a, ca siem'a Olsavszkyana să se sustiena si observe câtu mai strictu, nu numai, ci decise ca aceea să se rotiparésca si publice in tóte comunitatile gr. catolice. Preotimea indignata de o ingerintia politica atâtu de necompetinte, a protestatu la comitatu si a facutu representatiuni la ordinariatulu Oradanu. Comitatu a decisu *ignororea protestului*; Veneratulu ordinariatu oradanu inse si-a facutu detorinti'a, in câtu adeca a facutu representatiuni energiose la Ministeriulu de culte si a urgitatu deslegarea causei.

Ministeriulu in urma, dupa multe tragănări, la finea anului espiratu a dispusu, ca una comisiune mista, ascultandu si pre antistiele comunali, să elaboredie si să-i substérna prin comitatu unu proiectu nou de siema, amesuratu cerintieloru si resp. imprejuráriloru moderne. Ordinariatele de Gherla si Orade au denumitu câte trei comisari preotiesci; celu Muncacianu, carele inca are parochie pe teritoriulu cottulu Satumarelui, nu se scite din ce caus'a, n'a vrutu să numésca si din a sa parte comisari. Comitatu in congregatiunea din 3 aprile a. c. a alesu 10 comisari din partea sa. Ce va scote la cale acésta comisiune mista? nu se scite. Pe câtu scimu, ea inca neci că s'a apucatu de lucru. — Acest'a e stadiulu in care se afla de presente fatalea causa!

Credu că si cetitorii Albinei voru intrebá, cum intrebâmu noi: Cu ce dreptu se mesteca ministeriulu pana chiaru si comitatu in caus'a acest'a? Noi nu potemu să cunoscemu aci alta indreptatire decâtu a *poterii faptece*, dupa principiulu „*Sic volo.*“

Dupa sinode mai alesu oradanii de mai multi ani astépta si striga in desiertu. Ei bine: pana candu?!... Unu corifeu d'intre membrii virilisti ai cottului, cu numele *Nagy Ignac*, de confesiunea reformata, in congregatiunea ultima, si-esprimá mirarea, că se mesteca comitatulu numai in trebile celoru de confesiunea gr. catolica, si a disu intre altele, că tempulu autonomiei tuturor confesiuniloru trebuie să fie sositu o data. — Ne-a suprinsu acésta loialitate si interesare, unde nu o astéptâmu.

Varietati.

† (Necrologu.) *Maria Bordasiu* nascuta *Lorentiu*, in numele propriu si alu prunciloru ei: *Hortensia* si *Eugeniu*, asiá si *Joane* si *Nicolau Bordasiu*, economi in Comitatu Bihariei, si *Vasilie Bordasiu*, advocatu in Caransebesiu, in numele lor, câtu si alu numerosiloru consangeni din tote partile, cu inima infranta de dorere anuncia mórtea pré amatului si neuitaverului sociu, respective tata si frate *Teodoru Bordasiu*, notariu reg. publicu in Caransebesiu, carele dupa unu morbu greu si cu multe suferintie in anulu 39 alu vietii sale si-a datu sufletulu in man'a creatorelui astadi la 2 ore dupa médiadi. Inmormentarea s'a tienutu domineca in 30/18 aprilu, osamintele reposatului depunendu-se pentru odihna eterna in Cimeteriulu greco-orientalu din Caransebesiu. — *Fie-i tieren'a usiora si memori'a binecuventata.* —

† (Necrologu.) Bravulu economu *Rista Felnacanu*, in 22 Aprilu st. n. in etate de 59 ani, cadiu victim'a unui focu cumplitu intemplatu in *Mandrolocu*, si totu in acelu di se si petrecúra osamintele lui arse, la odihna eterna. Este deplansu cu amaru de siepte copii, doi frati si una sora, de fórte multe rudeni si de toti conlocitorii comunei, cari toti lu-stimáu si iubiáu pentru virtutele sale si pentru esemplulu celu bunu ce dá prin bunacrescerea copiloru sei, dintre cari anume pre Pavelu l'a trecut cu grele sacrificie prin clásile gimnasiali, ér dupa maturitate l'a bagatu in teologia, ca să-lu faca luminatoriu si conducetoriu poporului. *Fie-i tieren'a usiora si memori'a binecuventata!* — Amiculu G. . . .

* (Pop'a pusca cani in diu'a de pasci!) Din Calacea in comitatulu Temesului, doi locuitori ni descriu cu indignatiune, că pre-candu in diu'a de pasci, dupa prandiu, poporatiunea tenera se petrecea la jocu, de o data multimea fu spariata prin detunarea unei pusce, cu care preotulu M. D. tocmai langa jocu ucise unu cane, o fapta pre care n'o potu tiené de petrecere demna de unu preotu in diu'a de pasci. — G. S. si G. I.

* (Scena la burs'a din Viena.) Septeman'a trecuta, intr'un'a de dile candu cursurile rentei austro-magiare suferiau infricosiatu, unu bursianu, cu numele *Aub*, din intemplare strainu, adeca de curendu venitu din Germania, cu indignatiune se sprimá in audiulu tuturoru, că — „*statulu are creditulu ce merita,*“ — „*statulu austro-magiaru nu merita creditu, de aceea nici nu-lu are, de aceea cadu cursurile valoriloru sale atâtu de uritu!*“ — si inca altele si mai vatematórie. Acestea intre altii le audi si bancariulu vienesu b. *Königswarter*, carele in data fece grele mustrări cártitorului si-lu si denunciá Camerei de bursa, in urm'a carei denunciári diupanulu *Aub* fu eschisu dela bursa; totu o data insa politia intielegendu de intemplare, ordiná darea cu elu peste granitia! In contra eschiderei de la bursa, eschisulu luá recursu la adunarea generale, carea alalta-ieri modificá judecat'a camerei, propunendu eschiderea numi pentru 4 septemane; ér in contra mesurii politiali chiar denunciantele baronu *Königswarter* face cei mai energiei pasi la Ministeriu, ca să se redice aceea mesura. Adeca bursianiloru vienesi numai dup'aceea li s'a aprinsu lumin'a in capu, cum bursianulu din Germania a esprimitu purulu adeveru, pre care tota lumea lu-scitu, si că deci este pecatu a pãdepsi atâtu de aspru pentru adeveru! —

Varadia, comit. Temesiu, 27 aprile 1876.

(*Multiamita si reconosciintia publica.*) Celu mai puternicu radimu alu unei natiuni e cultura si sciintia, fara de cari e secura perirea unui poporu in secolulu presinte. Poporulu nostru trebuie indemnatu, ca să nu dicemu chiar fortiatu, la cultura. Indemnulu celu mai eficace la acésta este *premergerea cu esemple*, prin fapte.

Astfelu de esemple si fapte la noi nu sunt pré multe, si de aceea unde ele se aréta, merita a fi cu atâtu mai vertosu apretiuite.

Comun'a *Varadia* in acésta privintia, resp. in privintia culturei, mai vertosu de candu s'a redicatu scol'a comunale, pana acum totu pre nedreptu, tare multu combatuta prin foile nostre, póte fi mandra cu progresulu ce s'a medilocitu in decursulu acestuiu periodu scurtu. Avemu scol'a pompósa, ajustata cu tóte cele de lipsa, scola spatiosa, ce pote cuprinde pe cei vr'o 400 prunci apti de scol'a din acésta comuna, si semtimu că suntemu detori cu multiamita atâtu naltului regimu alu patriei câtu si barbatiloru nostri cari s'au luptatu pana am ajunsu la acésta stare cu scol'a. In fruntea barbatiloru nostri cari n'au crutiatu nemicu pentru d'a intemeia progresulu in co-

mun'a noastră, antai merita a fi amentiti ilustrii domni proprietari mari de aici, fratii *Milos de Baich*, presedintele senatului scolastic si *Atanasiu de Baich*, cari cu puternicul lor ajutoriu directu si premergendu cu esemplulu faptelor, au conlucratu de am ajunsu pana la acestu gradu imbucuratoriu. Acésta ilustra familia, pre spesele sale a edificatu pe scóla noastră unu turnu, si a procuratu unu orologiu mare dintr'o fabrica din Zürich (in Elvetia,) tóte la olalta in valóre mai multu de 2000 fi; apoi orologiu lu l'au asediatu in acelu turnu decoratoriu, de unde suna armoniosu preste intréga comun'a. Primésca deci ilustratíile lor pentru acestu spriginu cu aceste daruri maranimóse cea mai ferbinte multiamita ce subscrisii in numele intregéi comune venimu sè li esprimemu prin acést'a, urandu-li din adunculu animei, ca atotpotintele creatoriu sè li daruiesca sanetate, viétia indelungata si fericita intregéi familie, care prin generositate si-au eternisatu numele la noi, si si-au cascigatu cea mai nalta stima la poporul nostru.

Pan Berlia mp. jude primariu; *Stefanu Branco*, mp. subjude; *Iosifu Popoviciu*, mp. cassariu; *Pavelu Boraciu* mp; *Costa Stoia* mp; *Pan Cocareza* mp. jurati, — *Korb* mp. notariu comunale.

Borloventii-nuoi, ctulu Severinu, aprile 76.

Comun'a nostra, derivata din Borloventii vechiu, de câtiva ani si-a incordatu tote potérile cu scopu d'a-si redicá o santa beserica; multele necasuri ce ne bantue, apoi nefertilitatea cunoscuta din anii trecuti, ni-au facutu cu nepotintia realisarea acestui scopu numai din potérile nostre. Am adunatu cu greu materialulu cruđu, si anume petra; mai departe ínse nu potemu, ne avendu cu ce sè acoperimu spesele impreunate cu zidirea si ornarea. De aceea ne indreptámu cu umilit'a rogare cátra toti omenii de binefacege, rogandu-ii sè ni ajutore, la realisarea acestui scopu, prin contribui maranimóse, cari sunt a se adresá la *Notariatulu besericescu din Borloventii nuoi (Uj-Borloven.) in cottulu Severinu.* Despre toti banii incursi se va dá socota publica.

La asta ocasiune venimu a aduce multiunita publica urmatorilor dni ce pan' aci au contribuitu spre acestu scopu, si anume:

Br. Alb. v. Rothschild din Viena 20, Nic. Mircoviciu din Panciova 23, de la unu randu de ornate si unu steagu; apoi din Borloventii nuoi: I. Puschita, mag. postale, Geor. Boldia, econ. Ioch. Imbrescu, econ. Il. Olariu cov. câte 15; Petru Davidu epitr. Efta Trutianu, econ. câte 10, Ag. Teliaga din Mehadica si Chiru Motiu econ. câte 6, Dav. Popoviciu, preotu si Mar. Pistolul câte 5, I. Borchescu doc. 7, Er. Motiu prim., Vas. Boldia, Pav. Ienia, I. Borchescu Ant. Trutianu, Chir. Paunescu câte 5, I. Curescu, Ios. Hrelescu, Al. Borchescu câte 2, I. Boldia, Stef. Motiu, câte 1, Laz. Rasicobanu 2, Nic. Davidu, I. Bacila, Toma Boldia, Marta Boldia, Pav. Motiu, Lupsia Bacila, I. David, Il. Careba, Iovu Dragoi, Glig. Curescu, Strain Davidescu, Dum. Borchescu câte 1, dela mai multi sub unu fiorinu 4 fi 10 cr, v. a.

Cu totulu la olalta: 208 fi 10 cr v. a.

Notariatulu besericescu din Borloventii nuoi.

Caransebesiu, in 28 aprile n. 1876.

(Intru restabilirea adevérului.) In nrulu 66 din anulu trecut u aparatu in petriuit'a foia „Albina“ una corespondintia pseudonima de aici, in care se espune, cá primariulu nostru Domnulu *Ioane Brancoviciu*, n'ar fi contribuitu la spesele recerute cu ocasiunea redicării crucei pre biserica catedrala gr. or. de aici chiar nemica.

In faci'a unei publicari ne-intemeiate ca

acést'a, noi subscrisii intreprindietori la acea opera, ni tienemu de detorintia a declará, ca dlu *Ioane Brancoviciu*, in colect'a deschisa de epitropulu bisericii pentru acea opera, a contribuitu 10 fi si mai tardiu ne ajungendu-se sum'a adunata spre acoperirea speselor, condusu de zelulu seu pentru biserica, din propriulu seu indemn u mai datu 20 fi v. a., pentru cari maranimósa daruire i si aducemu multumit'a nostra publica. — Er domnului „Cajus“, scriitoriului de ne-adeveru, i recomandámu, a essaminá mai bine cele ce vine a publicá spre conosciintia comuna, ca sè nu insiale prin ne-adeveruri pre Redactiune si pre multime.

Iosifu Maciuca mp., *Gligorie Cretia* mp.

Ratiociniu publicu,

despre contribuirile maranimóse la balulu abrudanu din 22 fauru a. c. v. — (Fine.) Bas. Pop. de Hersianu adv. 1, Stefanu Clainu 2, Lövi Hermanu 2, Dion. Cornele par. rom. cath. 1, Moise Andreiu par. ref. 1, Carolu Aressi, asea. pens. 1, France Sebeni adv. 1, Ios. Racosi 1, Gustavu Ölberg comis. de mire 1, Ferentiu Molnar 1, Sam. Palfi 2, Mich. Craciunu 1, P. Boeru 2, Ales. Mohai 1, Loiosiu Ūrmesi 1, Ios. Specu 1, G. Soba 2, Sim. Misehi 1, Vilm. Tiechu 1, Lucociu fi 1, Ios. Onoblochu 1, P. Comsia 2, Andr. Musca, 1, Nic. Ioanu resp. 1, Ios. Sabo 2, P. Mladinu 2, Ios. Gendelu 1, Anna Ötves 1, Carolu Ūrmesi 2, Ignatu Remetei 1, G. Dudasiu 1, Valeru Ignatu 2, Ios. Daniilu coma. 2, Geras. Muncacianu Cant. 1, Filipu Iusti 1, Endre Sabo 1, Sam. Finto 1, An'a Pacu 1, Loiosiu Cocisiu 1, Antolu Copotui 1, Mich. Gebelu 2, Ferentiu Intie 2, Naghi Caroi, doct. 2, Ales. Mèchei 2, Albertu Siederu 1, I. Sechei 1, Stefanu Sechei 1, P. Tisu 2, Fodoru Gaboru 2, Ios. Cantoru 1, Arpadu Molnaru 1, Ios. Kövari 2, Sam. Siro 1, I. Mischi 1, Moise Manoviciu par. 1, D. Eichinger '3, Carolu Tibanu 1, D. Prostovschii 1, Iosifu Racosi 1, Ventielu Rinovschi 1, Ios. Iano 1, N. N. 1, Bucu Imbre 2. — Sum'a 210 fi.

b) *din Rosia*, prin d. colectante Ionu Popu s'a 'ncasatu: Dela d-nii Simeonu de Balinth protop. gr. cat. 4, Canditu Albinu subjude pens. 1, Ferentiu Ficaru pretore 1, Cecilia Hacmanu ved. 1, Ios. Iurc'a 2, Amalia Stup'a 1, N. Iiorgii 1, si Ioanu Suci copelan. gr. cat. 2. — Sum'a: 10 fi. v. a.

Totu prin D. Colectante susu numitu a incursu din Comitétulu Bichisiu.

c) *din Ungaria*: dela dnii G. Popu 5, din Oradea-mare G. Simonu 5. Suma: 10 fi. v. a.

d) *din Buciumu* prin d. paroch. Dion. Adamoviciu si Dionisu Balasu s'a 'ncasatu dela d-nii Ales. Danciu prop. de mine 2, I. Stoic'a 2, Ales. Macovei 2, Sim. Iurc'a 2, Vasile Corpade iny. 1, Ioanu Iancu 1, Dav. Candinu 1, Ioanu Macaveiu 1, G. Lupu 1, Sim. Macavei 1, Sim. Candea 1, Dem. Iurc'a 1, Candinu Baisianu 1, Sim. Iancu 1, Sim. Tiur'a 1. — Sum'a: 19 fi. v. a.

e) *din Zarandu*, prin d. colectante Ales. Ivaseu jun. s'a 'ncasatu dela Musiescu not. 1, Dav. Steavu 1, Dr. Hodosiu 1, G. Padureanu 1, G. Munteanu 1, Gerasimu Candrea 3, Eduardu Lemesi 1, G. Secula 2, Dr. Borlea 2, P. Albescu 1, Tod. Popu 1. Sum'a: 15 fi. v. a.

f) *din Campeni* prin d. colectante Nicolae Cirlea s'a 'ncasatu dela d-nii Dav. Lövi israelitu 3, Zudoru Acosi 1, Ferentiu Loitieru 1, Ananie Moldovanu adv. 2, G. Decianu 2, Michaelu Contesu par. gr. or. 1, Michaelu Medrea inv. 1, Nic. Motor'a paroch. 50 cr, George Morariu 1, Nicedimu Codasielu 1, Patitia prot. 1, G. Candrea 1, Beches Caroi 1. — Sum'a: 16 fi 50 cr, v. a.

Sum'a totals: 283 fi 50 cr, v. a.

Abrudu, 30 martiu 1876.

Pentru comitétulu parochiale:
Ioanu Popu, mp. *Radu Santea* mp.

Resultatele operatiuniloru

Institutulu de credetu si de economie „Albina“ in Sibiu, in trimestulu I. dela 1. Ianuariu pana in 31 martiu 1876.

I. Reuniuni de credetu:

Cu finea lui Decembre a. tr. se aflara in legatur'a reuniuniloru de credetu 1681 participant, cu unu credetu preste totu de fi 75,651'95;

in decursulu patrariului I. repasira 230-participant, si din imprumute se replatira fi 8,054'80;

remanu deci cu 31 martiu, 1451 participant cu unu credetu preste totu de fi 67,597'15.

Fondulu de garantie alu reuniuniloru consta din sum'a de fi 34,435'50.

II. Depuneri spre fructificare:

Starea depuneriloru cu finea lui Decembre a. tr. era de fi 288,446'22; — 335 de partite;

in decursulu patrariului I. s'au depusu fi 103,688'31; — 42 de partite;

astumodu starea totale in acestu patrariu a fostu de fi 392,134'53; — 377 de partite;

in decursulu patrariului se redicara fi 102,100'08; — 37 de partite;

starea loru cu finea lui martiu fi 290,034'45; — 340 de partite.

III. Operatiuni de scontu:

Starea portfoiului de schimburi cu 31. Decembre a. tr. a fostu de 1615 bucáti schimburi in valóre de fi 470,904'62;

in decursulu patrariului I. se mai escomptara 1001 bucáti in sum'a de fi 338,983'89;

prin urmare starea totale a portfoiului in patrariulu I. fu de 2616 bucáti schimburi in valóre de fi 809,888'51.

In decursulu patrariului se rescumperara si rescomptara 903 bucáti schimburi in sum'a de fi 313,656'70;

astu modu resulta cu 31. Martiu starea de 1713 bucáti schimburi in sum'a de fi 496,231'81.

IV. Operatiuni de lombardu:

Starea imprumutelor de lombardu cu finea lui Decembre a. tr. a fostu de fi 4000;

in decursulu patrariului I. se mai accordara fi 120;

prin urmare starea totale in patrariulu I. fu de fi 4120.

Se replatira in acestu patrariu fi 700, remanendu cu finea lui Martiu fi 3420.

V. Operatiuni ipotecari:

Starea imprum. ipot. a fost cu finea lui Decembre a. tr. de 87 obligatiuni in sum'a de fi 36,659'36;

in decursulu patrariului I. se mai accordara 5 imprumuturi in sum'a de fi 1,100;

astu modu starea totale in patrariulu I. fu de 92 imprumuturi in sum'a de fi 37,759'36.

Se replatira in decursulu patrariului I. din imprumuturi fi 3,188'92;

prin urmare starea loru cu 31. Martiu de 92 imprumuturi in sum'a fi 34,570'44.

Reviementulu cassei in cele 3 luni fu preste totu de: fi 966,952'99.

Statulu generale cu 31 martiu 1876:

I. In numerariu	fi 16,365'22.
II. In obligatiuni de partecipanti	fi 67,597'15.
III. Portfoiulu de schimburi	fi 496,231'81.
IV. Lombardu	fi 3,420'—.
V. In obligatiuni ipotecari	fi 34,570'44.
VI. In echartie de valóre	fi 16,356'25.
VII. Moneta	fi 1,420'04.
VIII. In realitati	fi 21,550'—.
	fi 657,510'91.

Sibiu, 31 martiu 1876.

Directiunea institutulu.